

Lærling og mester

Der var engang en mand, som hed Jan. Han ville lade sin søn lære et eller andet håndværk og gik op i kirken og bad Vorherre sige ham, hvad for et han skulle vælge. Degnen stod imidlertid skjult bag alteret og hørte det og råbte: "Han skal lære at hekse." Jan gik så hjem til sin søn og sagde, at Vorherre havde sagt, at han skulle lære at hekse, og de gik nu af sted for at finde en mand, som forstod sig på det. Da de havde gået i lang tid, kom de ind i en stor skov, hvor der boede en gammel kone. "Kan du ikke sige os en, som kan lære min søn her at hekse," spurgte Jan. "Det kan han såmænd lære her," svarede konen, "min søn er en mester deri." Da sønnen kom hjem spurgte manden, om han også forstod sig rigtigt på hekseriet. "Jeg vil gerne tage din søn i lære," svarede han, "kom igen om et år, og hvis du så kan kende ham, skal du slet ikke betale mig noget, men kender du ham ikke, skal du give mig to hundrede daler."

Faderen gik nu hjem og sønnen blev derude for at lære at hekse. Da året var omme, begav Jan sig på vej og gik og grundede over, hvordan han skulle bære sig ad med at kende sin søn igen. Han mødte da en lille mand, som spurgte, hvorfor han var så tankefuld. "Det skal jeg såmænd gerne fortælle," svarede Jan, "for et år siden satte jeg min søn i lære hos en heksemester, der sagde, at hvis jeg ikke kunne kende fyren igen efter et års forløb, skulle jeg give ham to hundrede daler, men hvis jeg kendte ham, skulle jeg slet ingenting betale. Nu går jeg og er så bange for, at jeg ikke kan kende ham, og jeg ved ikke, hvor jeg skal skaffe de penge fra."

Manden sagde da, at han skulle tage en kurvfuld brød med og gå hen til kaminen. Oppe på hylden stod der en lille kurv, og ud af den kiggede der en lille fugl, som var hans søn.

Jan gik hen og kastede noget rugbrød foran kurven og spurven stak hovedet ud. "Goddag, min søn," sagde faderen. Sønnen blev meget glad over at se sin far igen, men heksemesteren sagde: "Det har djævelen sagt dig, ellers kunne du umuligt have vidst det." - "Lad os nu gå, far," sagde sønnen, og så gik de.

Noget efter så de en vogn komme kørende, og sønnen sagde da: "Nu forvandler jeg mig til en mynde, så kan du tjene mange penge på mig." Herren, der sad i vognen, råbte til manden: "Vil du sælge mig den

hund?" Manden sagde ja, og da herren spurgte, hvad han ville have for den, sagde han tredive daler. "Det er jo lidt dyrt," sagde herren, "men da det er sådan en usædvanlig smuk hund, vil jeg alligevel købe den." Han tog den nu ind i vognen til sig, men da de havde kørt et lille stykke sprang hunden ud gennem vinduet og blev atter menneske og kom til sin far igen.

De gik nu hjem. Dagen efter var der marked i den nærmeste landsby og sønnen sagde da til sin far: "Nu forvandler jeg mig til en smuk hest, så kan du gå ind og sælge mig, men pas på, du husker at tage tømme af ellers kan jeg ikke blive menneske igen." Faderen trak ham nu ind på markedet, og der kom hans læremester og købte hesten for hundrede daler, men faderen glemte at tage tømme af og manden trak den hjem i sin stald. Da pigen kom gående forbi sagde hesten: "Tag tømme af, tag tømme af." Pigen stod stille og lyttede efter: "Ih, kan du tale," sagde hun. Derpå gik hun hen og tog tømme af, og da blev hesten til en spurv og fløj ud ad døren, men heksemesteren forvandlede sig også til en spurv og fløj bagefter. De kom nu ordentligt op at slås, men mesteren kunne ikke stå sig og forvandlede sig til en fisk. Drengen blev nu også en fisk og de sloges igen, men også her trak mesteren det korteste strå. Og da han så forvandlede sig til en høne, blev drengen til en ræv og bed hovedet af ham, så han faldt død om, og der ligger han endnu den dag i dag.

* * *